

Az Audi Hungaria Zrt. pénzügyi elemzése

Financial Analyses of Audi Hungaria Zrt.

Absztrakt

A tanulmány Győr egyik legjelentősebb vállalkozásának, az Audi Hungaria Zrt.-nek a pénzügyi elemzésével foglalkozik. Bár számos tanulmány foglalkozott már az Audi általános jelentőségével, szerepével, részletes pénzügyi elemzésére ritkábban kerül sor. Célunk a mérlegek és beszámolók alapján, valamint az Audi által nyilvánosságra hozott néhány további információt felhasználva elemezni a vállalkozás gazdasági tevékenységét, érintve Győrben betöltött általános szerepét is.

Kulcsszavak: Győr, Audi Hungaria Zrt., helyi gazdaság, város és nagyvállalat kapcsolata

Abstract

The paper deals with economic performance and role of Audi Hungaria Zrt., one of the most important companies in Győr, Hungary. Although there are a lot of studies about the general role and significance of Audi, detailed financial analyses are not so common. Main aim of the study is to analyse the economic activity of the company and its general role in Győr based on the balance sheets and reports and also some additional information published by Audi.

Key words: Győr, Audi Hungaria Zrt., local economy, connections between city and big company

BEVEZETÉS

A nagyvállalatoknak a helyi gazdasági fejlődésben és általában egy település életében betöltött szerepének vizsgálata régóta foglalkoztatja a közgazdászokat, regionális kutatókat, városszociológusokat, helytörténészeket. Egy vállalkozás sokszínű és egymással összefonódó hatást gyakorol egy településre és környezetére, és fordítva is, a település is befolyásolja a vállalkozás működését. Kedvező esetben egy harmonikus és kölcsönösen előnyös kapcsolatról van szó, amellyel mindkét fél jól jár: a település telephelyet, munkaerőt és különböző települési szolgáltatásokat biztosít a vállalkozásnak, a vállalkozás foglalkoztatási lehetőséget kínál, adót fizet, helyi szolgáltatásokat vesz igénybe és más módokon is támo-

gathatja a települést. A vállalkozás méretétől, ágazatától és jellegétől függően mindez rendkívül sokféleképpen konkretizálódhat. A szakirodalmi kutatások többsége ideografikus jellegű, vagyis esettanulmányyszerűen mutat be konkrét vállalkozásokat és településeket. Jelen tanulmány is ilyen karakterű, és a Volkswagen konszern győri Audi Hungaria Zrt. vállalati egységére fókuszálva.

A fokozódó piaci verseny miatt fontos, hogy a vállalatok vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről könnyen információkat szerezhessenek a tulajdonosok, a hitelezők, a befektetők, a meglévő és leendő vevők és szállítók, illetve a versenytársak is.

Az Audi Hungaria Zrt. gazdasági és pénzügyi helyzetének átfogó elemzése az euróban készült éves beszámolók adatai alapján történt a 2001–2016-os időszakra vonatkozóan. Tanulmányunkban a dinamikus hányados-képzés módszerét alkalmazzuk, mivel nem versenytársakhoz, vagy piaci átlaghoz viszonyítottuk a vállalkozás beszámolóját, hanem a számok időbeli alakulására, valamint a változások okaira helyeztük a hangsúlyt; számszaki és szöveges elemzéseket egyaránt végeztünk.

1. A GYŐRI AUDI HUNGARIA ZRT. PÉNZÜGYI TELJESÍTMÉNYE

1.1. ÁLTALÁNOS HELYZETLEÍRÁS ÉS A FOGLALKOZTATÁSI SZEREP

A vállalkozás történetével és gazdasági szerepével számos tanulmány foglalkozott már korábban (valamint a jelen tematikus számban található tanulmányok egy része is), ezért itt csak a leglényegesebb adatokat emeljük ki. A győri beruházásról a döntés 1992 őszén született meg, az alapítás 1993-ban történt, a termelés 1994-ben indult. A kezdetben motorokat összeszerelő üzem fokozatosan bővült egyre nagyobb hozzáadott értékű tevékenységekkel. Az Audi konszern egészére vonatkozóan további történeti részletek találhatóak Fekete Dávid tanulmányában, a győri Audiról Czakó Katalin, Jakab Petra és Limpók Valéria tanulmányában, Rechnitzer János könyvében, Lukács Eszter értekezésében (Fekete, 2014; Czakó, 2014; Jakab, 2014; Limpók, 2014; Rechnitzer, 2016; Lukács, 2005). A hivatkozott tanulmányok óta bekövetkezett szervezeti változás, hogy 2016 végén az Audi Hungaria Motor Kft beolvadt az Audi Hungary Services Zrt.-be, majd felvette az Audi Hungaria Zrt nevet (a tanulmányban többnyire Audinak rövidítjük a cégnevet). Későbbi elemzésünket a vállalati mérlegek és beszámolók adataira támaszkodva végezzük, egyéb információra nem támaszkodhattunk. Az elemzés kezdő időpontja 2001, utolsó éve az írás során rendelkezésre álló 2016-os év.

Az Audi 2007-ig mentesítést kapott a helyi iparűzési adó fizetése alól. 2008-ban már 6 milliárd forint adót fizetett (Honvári, 2014), így ettől kezdve a vállalkozás is hozzájárul azokhoz a városi szolgáltatásokhoz, az infrastruktúra fejlesztéséhez és

karbantartásához, amelyet maga is intenzíven igénybe vesz. Az Audi által fizetett helyi adó évről évre a város költségvetésének több mint 10%-át teszi ki, az összes iparűzési adóbevételnek pedig csaknem a felét. Így a város működésének és fejlesztésének a finanszírozásában jelentős a vállalkozás szerepe (Kovács, 2014).

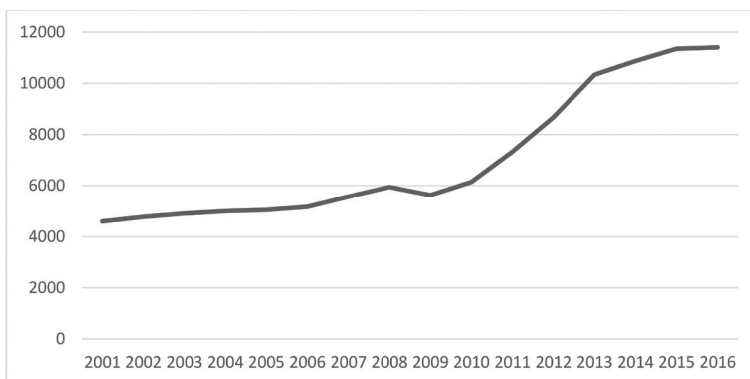
Az Audi egyre jelentősebb szerepet tölt be Győr kulturális és társadalmi életében (<https://audi.hu/hu/tarsadalmi-felelossegvallalas/tarsadalomban/>), a következőkben ebből sorolunk fel néhányat a teljesség igénye nélkül. A vállalat támogatja a Győri Filharmonikus Zenekart, a Győri Balett társulatát, a Győri Nyárzáró Koncerteket. 2006 óta a Győri ETO kézilabdaklub női csapatának névadó főszponzora. 2014 novemberében nyílt meg az Audi Aréna Győr, amely 5 500 néző befogadására alkalmas, és a sportesemények mellett kulturális eseményeknek is otthont ad. Három győri szakközépiskolával folytat a szakmunkásképzés terén sikeres együttműködést. A vállalat 2010-ben alapította az Audi Hungaria Iskolát, ahol a képzés alap és középfokon magyar-német és német nyelven folyik. A német anyanyelvű diákok nagy része a vállalat német dolgozóinak gyermekei közül kerülnek ki. 2012-től az Audi óvoda is megnyílt két vegyes, magyar és német csoporttal. A győri Széchenyi István Egyetemmel sokoldalú a vállalkozás együttműködése. Ennek leghatározottabb példája a 2015-ben hat tanszékkal alakult Audi Hungaria Járműmérnöki Kar. Az Audi több járművet bocsátott többek között a rendőrség rendelkezésére. Emellett 2012-től a MOBILIS Interaktív Kiállítási Központtal is együttműködik.

A helyi gazdasági hatások szempontjából a külső gazdaságból érkező befektetett tőke nagyságánál és a külső tőketulajdonosokat illető tőkejövedelmek nagyságánál sokkal fontosabb a foglalkoztatottak száma és a helyi munkaerő jövedelme. A tőkejövedelmek felhasználásáról a vállalat nem helyi tulajdonosai döntenek. A munkajövedelmeken belül különösen a helyi munkaerő jövedelme az érdekes, a vezetői jövedelmek, prémiumok csak abban az esetben válnak a helyi gazdaság részévé, ha a vezetők a helyi gazdaság szempontjából rezidensek. Megtérvesztő lehet a gyakran használt árbevétel vizsgálata, mert egészen eltérő termelő felhasználások, halmozódások lehetnek az árbevétel mögött. Összességében a foglalkoztatottak száma és a munkajövedelmek nagysága az a két leginkább meghatározó tényező, amely egy vállalkozás helyi jelentőségét megmutatja, ezért röviden a foglalkoztatottak számának alakulásával is foglalkozunk.

A gyár megalakulása óta a foglalkoztatottak száma folyamatosan növekszik, és mára az ország legnagyobb olyan foglalkoztatójává vált, amely egy telephellyel működik (1. ábra). A foglalkoztatottak abszolút száma is nagyon magas, 2017-ben már a 12 ezer főt is meghaladta (december 31-én 12 307 fő), amit csak néhány többtelephelyes országos vállalkozás (Államvasutak, Posta, Tesco, Spar) előz meg hazánkban. Sajnos a foglalkoztatottak végzettség, lakóhely, nemzetiiség szerinti (utóbbi szempontnál a Németországból és más országokból ideiglenesen betelepülő vezető beosztású munkavállalók, valamint a Szlovákiából napi szinten ingázó munkavállalók száma lenne az érdekes) összetételének változásáról nincsen adatunk, pedig a helyi hatások felméréséhez fontos lenne tudni, hogy ez hogyan változott az elmúlt 25 évben, és általában, mennyi a győri,

Győr környéki vagy a távolabbról ingázó munkások aránya. Az ismert, hogy az új munkaerő felvétele a 2010-es bővítéseket követően fokozódó nehézségekbe ütközött, a megfelelő végzettségű munkaerő szűkös volta miatt. Mindez, vagyis a relatív munkaerőhiány a többi győri vállalkozás növekedését is korlátozza.

1. ábra: Az Audi átlagos állományi létszámának alakulása, 2001–2016, fő
Figure 1 Average number of employees in Audi, 2001–2016, person

Forrás: Audi éves beszámolóí 2001–2016

A foglalkoztatottaknak juttatott néhány pénzbeli és nem pénzbeli kiegészítő juttatásról a vállalkozás honlapján a karrierlehetőség kapcsán olvashatunk (<https://audi.hu/hu/karrier/felsofoku-vegzettsegu-vagyok/miert-erdemes/juttatasaink/>). Sajnos, ezek nagyságrendje, részletei nem ismertek. A Választható Béren Kívüli juttatások egyedülállóan széles köre a törvényi szabályozás lehetőségei keretein belül a következők:

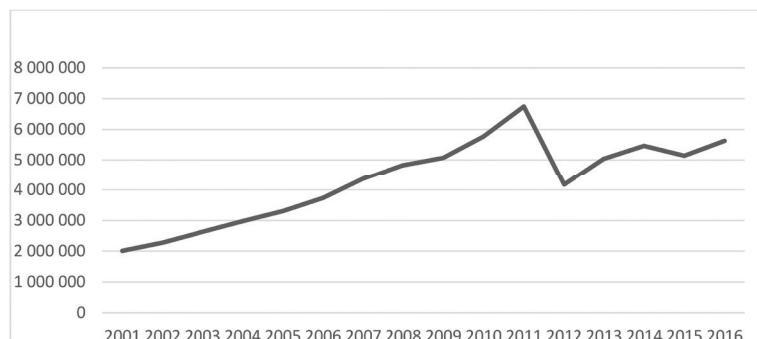
- Munkába járás és hétfégyi hazajárás költségeinek támogatása, szerződéses járatokkal, illetve a vállalat szabályozásának megfelelően.
- Lakhatás támogatása: Audi-munkásszálló, lakásvásárlási támogatás.
- Kedvezményes autóvásárlási program egyes konszern modellekre.
- Autó lízing program az Audi AG modelljeivel.
- Szakmai és nem szakmai továbbképzések, tanfolyamok, tanulmányok támogatása.
- Munkatársi kedvezmények partnervállalatainknál.
- Egészségpénztári, önkéntes nyugdíjpénztári számla nyitása, ezek finanszírozásának támogatása.
- Élet- és balesetbiztosítás, hosszú távú gondoskodásra ösztönző elemek.
- Kulturális és sportesemények támogatása, kedvezményes jegyvásárlás.
- Munkatársi és családi rendezvények, jubileum.
- Élethelyzetekhez igazodó lehetőségek igénybevétele (kismama program, esküvői autó, alternatív foglalkoztatási módok, stb.).

A fenti tényezők (jövedelmek, egyéb pénzbeli és természetbeni juttatások a foglalkoztatottaknak) többnyire a direkt vagy elsődleges hatások név alatt tárgyaltak a helyi gazdasági hatások vizsgálatakor, megkülönböztetve ezektől az indirekt, indukált vagy multiplikatív hatásokat. Az indirekt hatások az vállalkozás működése miatt felhasznált inputokat szolgáltató további vállalkozásoknál generált jövedelmet és foglalkoztatást jelenti. Harmadrészt megkülönböztethetjük az indukált hatást, ami a jövedelmek elköltése miatt a multiplikátorhatással generált jövedelemmel és foglalkoztatással egyenlő (további részleteket lásd: Dusek-Lukovics, 2014; Koppány, 2016; Koppány, 2017; Vörös et al., 2016). A foglalkoztatási hatások önálló vizsgálata vagy a helyi munkaerőpiac és foglalkoztatottsági jellemzők elemzése is gyakori (Alpek-Tésits, 2017a; 2017b).

1.2. A VAGYONI HELYZET ELEMZÉSE

A vagyoni helyzet elemzésére a vállalkozás eszközállományának vizsgálata szolgál. A vállalkozás mérlege kettős szemléletében, egyrészt típus szerint, másrészt eredet (külső vagy saját forrás) szerint csoportosítja a cég vagyonelemeit. A mérleg nagyvonalú elemzése viszonyszámokkal történik, az egyes csoportok mérlegfőösszeghez vagy főcsoportokhoz viszonyított arányát vizsgálhatjuk. A mérleg vertikális struktúramutatóit a vagyon összetételének jellemzéséhez használhatjuk, például a befektetett vagy a forgó eszközök arányát vagy a forrás oldalon a cég finanszírozási stratégiáját a saját és idegen tőke arányával szemléltethetjük (Adorján et al., 2003; Béhm et al., 2016). A vállalkozás mérlegfőösszege a vagyon értékét mutatja. 2011-ig erősen növekvő tendencia volt megfigyelhető, 2012-ben csökkenést tapasztalt a vállalat, míg 2013 után ismét növekedésnek indult a vállalat vagyona (2. ábra). A 2012-es csökkenés összefüggésben állhat azzal, hogy abban az évben az azévi nyereség és a korábbi évek eredménytartalékait felhasználva 3 milliárd eurónak (egészen pontosan 3 006,9 millió euró, vagyis több, mint 900 milliárd forint) megfelelő összeget vontak ki a vállalatból és vittek ki az országból (Limpók, 2014).

2. ábra Az Audi mérlegfőösszege 2001 és 2016 között, euró
Figure 2 Amount of total assets of Audi, 2001–2016, thousand euros

Forrás: Audi éves beszámolóit 2001–2016

A befektetett eszközök egy éven túli eszközök, melyek tartósan a vállalkozás érdekeit szolgálják, a forgóeszközök pedig egy éven belül használódnak el vagy válnak esedékessé, a két csoport aránya iparágspecifikus. Termelő cégekre jellemző, hogy nagyobb arányban vannak tartós javaik. A forgóeszközök magasabb aránya pedig a vállalkozás működésének dinamizmusára utal. Az Audi esetében megfigyelhető (1. táblázat), hogy 2001 és 2010 között egyre nagyobb volt a forgóeszközök aránya, mely 2010-ben érte el a maximumát, 77,47%-ot. A befektetett eszközök aránya 2010-ig átlagosan 43% volt, minimum értékét szintén 2010-ben érte el (22,31%), majd az új beruházásoknak, üzemi bővítéseknek köszönhetően ismét emelkedő tendencia volt jellemző (legmagasabb érték 2015-ben 79,49%), 2016-ban ismét kisebb csökkenés volt tapasztalható.

1. táblázat: A befektetett eszközök és a forgóeszközök aránya, 2001–2016, %

Table 1 The ratio of fixed and current assets of Audi, 2001–2016, %

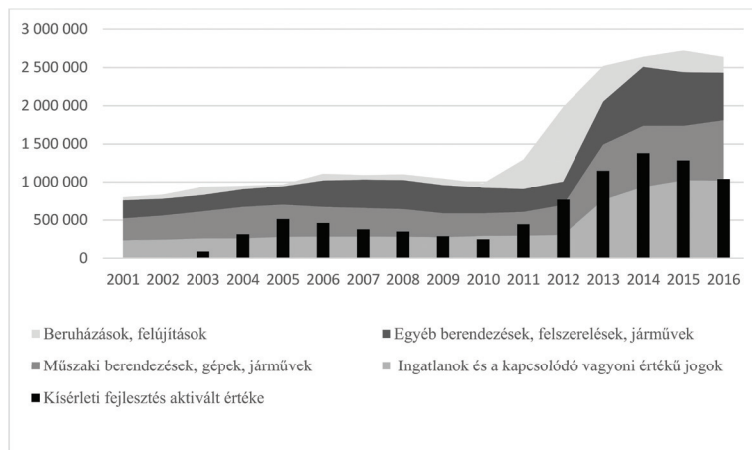
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	42,52	41,00	40,76	45,18	47,73	42,73	34,53	31,42
FORGÓESZKÖZÖK	57,19	58,94	59,02	54,74	52,27	57,26	65,29	67,92
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	27,17	22,31	28,51	71,89	75,01	76,30	79,49	65,98
FORGÓESZKÖZÖK	72,65	77,47	71,40	27,86	24,90	23,53	20,41	33,87

Forrás: Audi éves beszámolóí 2001–2016

A befektetett eszközök közül a befektetett pénzügyi eszközök aránya elenyésző, az immateriális javak és tárgyi eszközök aránya 2010-ig átlagosan 25–75% volt, később pedig 30–70%. Az immateriális javak főként a K+F tevékenységből származtak (átlagosan 95%), a tárgyi eszközök összetételének aránya pedig kiegyensúlyozottabb volt az egyes elemek tekintetében (kivétel a 2012-es év, mikor az új beruházások miatt a beruházások, felújítások mérlegsor csaknem a felét adta a tárgyi eszközöknek.) Kedvező tendenciának tekinthető és a helyi munkaerő kvalifikált voltának a következménye, hogy a vállalkozás kutatási-fejlesztési tevékenysége egyre jelentősebbé vált az évek során. A K+F tevékenység aktivált értéke 2013-ra meghaladta az egymilliárd eurót. A vállalkozás tárgyi eszközeinek nagy arányú bővülését láthatjuk 2012 után, mindegyik eszköztípus állománya csaknem a duplájára nőtt (3. ábra).

3. ábra: Egyes befektetett eszközök értéke, 2001–2016, euró

Figure 3 Value of fixed assets, 2001–2016, thousand euros

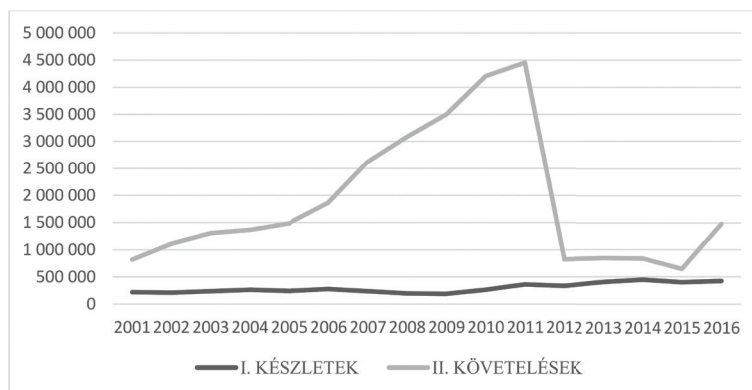

Forrás: Audi éves beszámolói 2001–2016

A 4. ábra a vállalat forgóeszközeinek alakulását mutatja be. A vállalkozás forgóeszközeinek alakulásáról elmondható, hogy a készletek értéke 2010 előtt átlagosan 250 millió euró volt. Ezt követően átlagosan négyszáz millió euróra nőtt az értékük. A követelések átlagosan 80%-ban kapcsolt vállalkozással szembeni követelésnek minősülnek. Az állományban való jelentős csökkenés 2012-ben következett be, melynek oka az iparágban tapasztalható visszaesés.

4. ábra: Egyes forgóeszközök értéke, 2001–2016, euró

Figure 4 Value of current assets, 2001–2016, thousand euros

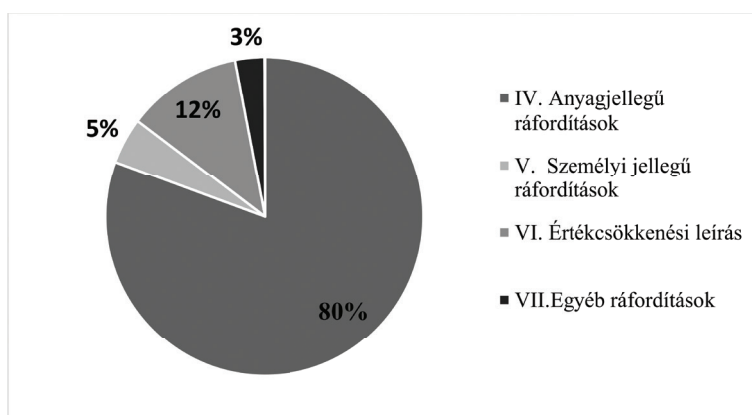

Forrás: Audi éves beszámolói 2001–2016

1.3. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK

A vállalkozás tevékenységének értékeléséhez meg kell vizsgálni a ráfordításainak alakulását is (5. ábra). A 2016-os üzleti évhez hasonlóan korábban is a legnagyobb részarányt (80-90%) az anyagjellegű ráfordítások tették ki. Ezen belül pedig az anyagköltségek voltak a legjelentősebbek (átlagosan 90%). A személyi jellegű ráfordítások csupán átlagosan 3-5%-ot tettek ki a cég összes ráfordításából az évek során. Tételesen ez 2001-ben 73 millió eurót, 2005-ben 115 millió eurót, 2010-ben 160 millió eurót, 2016-ban pedig 344 millió eurót jelentett. A személyi jellegű ráfordítás átlagos növekedési üteme az évek során 12% volt.

5. ábra: Az Audi ráfordításainak összetétele 2016-ban, %
Figure 5 The ratio of operating costs in Audi, 2016, %

Forrás: Audi éves beszámolója 2016

A hatékonysági mutatók alapját az alábbiak jelentik egy vállalkozásnál:

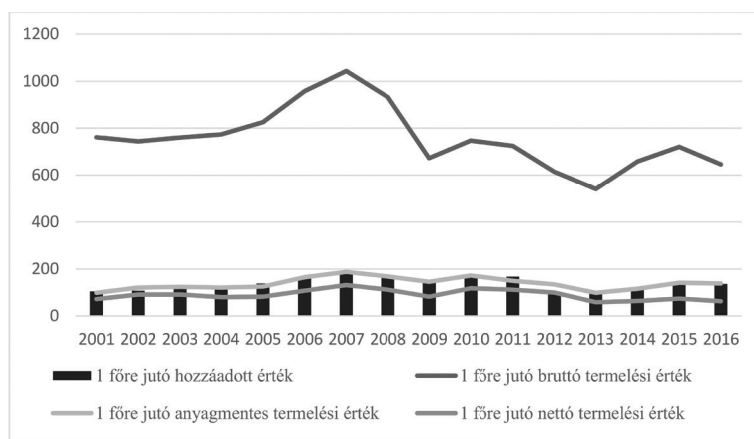
- bruttó termelési érték: árbevétel csökkentve az eladott áruk beszerzési értékével és közvetített szolgáltatások értékével +/- aktivált saját teljesítmény értéke.
- anyagmentes termelési érték: bruttó termelési érték csökkentve az anyagköltség és igénybevett szolgáltatások értékével
- nettó termelési érték: anyagmentes termelési érték csökkentve az értékcsökkenési leírással.
- hozzáadott érték: személyi jellegű ráfordítások plusz értékcsökkenés és adózás előtti eredmény összege.

A következő ábra (6. ábra) a fentiekben felsorolt értékeket mutatja a vizsgált időszakban. Látható, hogy a bruttó termelés kivételével a többi érték alakulása hasonló tendenciát követ. A nagy eltérést a magas anyagköltségek eredményezik. Ez okozza, hogy az egy főre jutó bruttó hozzáadott érték esetén szembetűnőek az eltérések az évek közt. 2007 kiemelkedő évnak tekinthető, majd a pénzügyi válság okozta visszaesés a mutatók értékén is meglátszik, azonban a válság után ismét növekedés volt tapasztalható, amit egy újabb csökkenés követett.

6. ábra: Egy főre jutó bruttó-, nettó-, anyagmentes termelési érték és hozzáadott érték, 2001–2016, ezer euró

Figure 6 Gross/net production value and added value per employee, 2001–2016, thousand euros

Forrás: Audi éves beszámoló 2001–2016

A hatékonysági mutatókat az egyes eszközcsoportokhoz, illetve a bérköltséghez, a bruttó és nettó termelési értékhez viszonyíthatjuk (2. táblázat). 2001 és 2008 között a tárgyi eszközök hatékonysága egyre nőtt, ami azt mutatja, hogy a vállalkozás az eszközöket jobban kihasználta. A bérhatékonyság változó tendenciát mutat, átlagosan 6 a nettó termelési érték és a bér aránya. A tőkehatékonyság összességében csökkent a bruttó és nettó értékek alapján is.

2. táblázat: Hatékonysági mutatók, 2001–2016
Table 2 Efficiency rates, 2001–2016

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
tárgyi eszközök hatékonysága (nettó)	0,38	0,47	0,46	0,39	0,39	0,50	0,65	0,59
bérhatékonyság (nettó)	6,66	7,11	7,61	5,58	5,46	6,85	7,33	5,96
tőkehatékonyság (nettó)	0,21	0,24	0,21	0,16	0,15	0,17	0,19	0,15
tőkehatékonyság (bruttó)	2,23	1,95	1,75	1,57	1,48	1,52	1,52	1,28
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
tárgyi eszközök hatékonysága (nettó)	0,44	0,72	0,56	0,40	0,24	0,25	0,31	0,27
bérhatékonyság (nettó)	5,00	6,76	6,25	4,94	3,07	3,33	3,79	3,08
tőkehatékonyság (nettó)	0,10	0,14	0,14	0,26	0,17	0,18	0,19	0,15
tőkehatékonyság (bruttó)	0,82	0,88	0,89	1,61	1,55	1,82	1,88	1,57

Forrás: Audi éves beszámolóí 2001–2016

A tárgyi eszközök hatékonysági mutatója 2012 után csökkent, átlagosan a felére. A bér hatékonysága is visszaesett 2013 után, a korábbi átlagos 6-ról, átlagos 3,5-re. A tőkehatékonyság a 2008-as válság után jelentősen csökkent, azonban 2010 után ismét emelkedett az értéke, 2016-ig nettó értékből számítva átlagosan 18% volt, majd 2016-ban ismét csak 15% volt.

1.4. A PÉNZÜGYI HELYZET ALAKULÁSA

Az adósságállomány elemzése által az igénybe vett idegen források mértéke, valamint a kockázatviselési hajlandóság nagysága vizsgálható. A likviditási ráták alapján az elemezhető, hogy a vállalat a rendelkezésére álló forgóeszköz-állomány felhasználásával teljesíteni tudja-e a rövidtávon felmerülő fizetési kötelezettségeit.

A hosszú távú pénzügyi helyzeten belül a tulajdonosi arány azt mutatja meg, hogy a tulajdonosok az üzlet teljes kockázatának mekkora részét vállalják (Katits, 2017). Az üzleti kockázat viselésének mértéke 2001-től 2009-ig folyamatosan emelkedett, a kezdeti 76,51%-ról 91,08%-ra (3. táblázat). Ezt követően 2013-ig egy jelentős csökkenés következett be, hiszen a forrásoldalon megemelkedett a rövid lejáratú kötelezettségek aránya. A saját tőke aránya a 2001-es év kivételével 100% volt, azaz nem jellemző az idegen források bevonása a működésbe.

3. táblázat: A tulajdonosi és saját tőke aránya, 2001–2016, %
 Table 3 Proprietary ratio and equity ratio, 2001–2016, %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Tulajdonosi arány (%)	76,51	79,83	81,13	82,72	85,67	87,17	87,17	89,68
Saját tőke aránya (%)	99,98	100	100	100	100	100	100	100
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tulajdonosi arány (%)	91,08	90,36	88,55	79,14	71,69	71,78	84,65	83,42
Saját tőke aránya (%)	100	100	100	100	100	100	100	100

Forrás: Audi éves beszámolói 2001–2016

A likviditási helyzet elemzése kapcsán a likviditási ráta a legáltalánosabb mutatószám. Ez a teljes forgóeszköz állományt viszonyítja az éven belül esedékes kötelezettségekhez. A 2 körüli érték tekinthető optimálisnak, amelyet az Audi a 2013–14-es időszak kivételével minden vizsgált évben elér, sőt a számottevő követelésállomány következtében meg is halad (4. táblázat). A likviditási gyorsráta megmutatja, hogy a vállalkozás mennyi pénzeszközzel és követeléssel rendelkezik az éven belüli kötelezettségek teljesítésére (Katits, 2017). A vállalat a biztonságosnak tekinthető 1,3-as értéket 2013 és 2014 kivételével – ugyanis ebben az időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozásokkal szemben jelentősen megemelkedtek – eléri, illetve a hitelintézetek által preferált 1,8-as mértéket is teljesíteni tudta a jelentős követelésállományának köszönhetően. A legszűkebben értelmezett likviditási mutató a készpénzhányad, hiszen a rövid lejáratú kötelezettségek fedezeteként kizárólag pénzeszközöket és az értékpapírokat veszi figyelembe (Katits, 2007). Az Audi értékpapír- és pénzeszközállománya elenyésző mértékű az éven belül esedékes kötelezettségekhez képest, ezért a ráta nem éri el a minimálisnak számító 0,25-ös értéket.

4. táblázat: A likviditási helyzet értékelése, 2001–2016
Table 4 Liquidity rates of Audi, 2001–2016

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Likviditási ráta	3,38	4,54	4,75	4,60	4,77	6,18	7,04	10,46
Gyorsráta	2,74	3,83	4,02	3,85	4,10	5,38	6,46	9,83
Készpénzhányad	0,3241	0,0720	0,0315	0,0010	0,0011	0,0009	0,0009	0,0014
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Likviditási ráta	14,05	11,98	8,23	1,87	1,12	1,06	2,07	4,14
Gyorsráta	13,33	11,27	7,62	1,33	0,76	0,69	1,28	3,21
Készpénzhányad	0,00191	0,00007	0,00009	0,00009	0,00005	0,00005	0,00007	0,00007

Forrás: Audi éves beszámolóí 2001–2016

1.5. JÖVEDELMEZŐSÉGI HELYZET

A jövedelmezőségi mutatószámok alapján az értékelhető, hogy a vállalat a tulajdonosok és a hitelezők által rendelkezésre bocsátott forrásokat, illetve az ebből finanszírozott eszközállományt milyen eredményesen hasznosítja. Vizsgálhatjuk, hogy a társaság összes eszköze milyen módon hasznosult az adott tevékenységi területen, illetve a tulajdonosi tőke mekkora eredményt nyújtott a befektetők számára. Illetve rámutathatunk arra, hogy az eszközállomány, valamint a rendelkezésre álló saját tőke hányszor térül meg az üzleti év során az értékesítés nettó árbevételéből.

A működési profithányad megmutatja, hogy az üzemi tevékenység eredménye hány százaléka az értékesítés nettó árbevételének (Katits, 2007). A vállalatnál a működésből származó jövedelmezőség 7–8% körül ingadozott a 2001–2008-as időszakban (5. táblázat). Legmagasabb értékeket (11,69% és 12,69%) 2010-ben és 2011-ben érte el, majd az utolsó 5 vizsgált évben 4–5% körüli értékre csökkent. A nettó profithányad megmutatja azt, hogy milyen jövedelmező volt az értékesítés az összes költség levonása után, beleértve a kamatokat és az adókat is (Katits, 2017). A cég az értékesítés nettó árbevételének mintegy 8–9% százalékát fordíthatta volna az osztalékok kifizetésére, tőketörlesztésre vagy új befektetésekre a 2001–2009-es időszakban. A működési profithányadhoz hasonlóan 2010-ben és 2011-ben érte el a legmagasabb értéket, majd 4–6%-ra esett vissza 2012 és 2016 között. Az osztalékfizetési ráta megmutatja, hogy a kifizetett osztalék hány százalékát teszi ki az adózott eredménynek (Katits, 2007). A vállalat 2012-ben az eredménytartalék terhére vette igénybe az osztalékfizetést, amely a saját tőke csökkenéséhez vezetett, valamint az osztalékfizetési ráta ennek következtében 899,26%-os értéket vett fel. 2014-ben pedig az adózott eredmény 3,13%-át fizette ki

az Audi osztalék gyanánt. A profit visszatartási ráta megmutatja, hogy az adózott eredmény hány százaléka marad meg tiszta profitnak a vizsgált vállalatnál (Katits, 2017). Az osztalékfizetési ráták elemzéséből már előre lehet következtetni, hogy az Audi esetében a profit visszatartása volt a jellemző, amely a saját tőke nagyságának a növekedését eredményezte hosszú távon.

5. táblázat: A jövedelmezőségi mutatók, 2001–2016, %
Table 5 Profitability rates, 2001–2016, %

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Működési profithányad (%)	7,17	7,02	7,79	7,60	8,04	7,75	8,32	7,27
Nettó profithányad (%)	7,99	7,91	8,44	8,39	8,69	8,47	9,49	9,28
Osztalékfizetési ráta (%)	0	0	0	0	0	0	0	0
Profit visszatartási ráta (%)	100	100	100	100	100	100	100	100
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Működési profithányad (%)	6,42	11,69	12,69	5,72	5,28	4,36	5,11	4,37
Nettó profithányad (%)	7,53	12,44	13,60	6,04	5,37	4,30	5,30	4,54
Osztalékfizetési ráta (%)	0	0	0	899,26	0	3,13	0	0
Profit visszatartási ráta (%)	100	100	100	0	100	96,87	100	100

Forrás: Audi éves beszámoló 2001–2016

Az eszközarányos nyereség (ROA) ráta a vállalat egész eszközállományával elért átlagos hozamot mutatja meg (Katits, 2017). Míg 2001 és 2011 között az eszközök működtetésével átlagosan 11%-os nyereséget ért el az Audi, addig ez az érték a 2012 és 2016 közötti időszakban átlagosan 7%-ra csökkent (6. táblázat). A ROA mutató tényezőkre bontása (eszközök forgási sebessége, nettó profithányad) alapján megállapítható, hogy az eszközök forgási sebességének változása jobban követi a ráta változását.

A lekötött tőke megtérülési rátája (ROI) méri az adózott eredmény arányát a befektetett eszközökhöz viszonyítva (Katits, 2017). A befektetett eszközök megtérülése hektikusan változott a vizsgált időszakban. A legmagasabb értéket 2010-ben érte el (45,98%), a legalacsonyabbat 2014-ben (7,65%). A ROI mutató tényezőkre bontása (lekötött tőke hatékonysága, nettó profithányad) alapján megállapítható, hogy a lekötött tőke forgási sebességének változása jobban követi a ráta változását.

A saját tőke arányos nyereség (ROE) ráta a vállalat tulajdonosai számára a legjelentősebb ráta, hiszen azt mutatja meg, hogy a cég rendelkezésére bocsátott tőkénk milyen hozamot ért el (Katits, 2017). A saját tőke megtérülési üteme követte a ROA mutató tendenciáját, 2001 és 2013 között átlagosan 13%-os eredményt realizált a vállalat, majd a 2012 és 2016 közötti időszakban az érték 9%-ra csökkent. A ROE mutató tényezőkre bontása (eszközök forgási sebessége, nettó profithányad, részvénytőke szorzó) alapján megállapítható, hogy az eszközök forgási sebességének változása jobban követi a ráta változását.

6. táblázat: A ROA, ROI, ROE mutatók változása 2001 és 2016 között
Table 6 ROA, ROI, ROE rates of Audi between 2001 and 2016

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ROA (%)	13,78	12,33	11,95	11,06	11,08	11,40	12,73	10,78
Eszközök forgási sebessége	1,72	1,56	1,42	1,32	1,27	1,35	1,34	1,16
Nettó profithányad (%)	7,99	7,91	8,44	8,39	8,69	8,47	9,49	9,28
ROI (%)	32,42	30,07	29,31	24,48	23,21	26,68	36,86	34,30
Lekötött tőke hatékonysága	4,06	3,80	3,47	2,92	2,67	3,15	3,88	3,70
Nettó profithányad (%)	7,99	7,91	8,44	8,39	8,69	8,47	9,49	9,28
ROE (%)	18,02	15,44	14,73	13,37	12,93	13,08	14,60	12,02
Eszközök forgási sebessége	1,72	1,56	1,42	1,32	1,27	1,35	1,34	1,16
Nettó profithányad (%)	7,99	7,91	8,44	8,39	8,69	8,47	9,49	9,28
Részvénytőke szorzó	1,31	1,25	1,23	1,21	1,17	1,15	1,15	1,12
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ROA (%)	5,74	10,26	11,26	8,02	6,24	5,84	8,59	6,09
Eszközök forgási sebessége	0,76	0,82	0,83	1,33	1,16	1,36	1,62	1,34
Nettó profithányad (%)	7,53	12,44	13,60	6,04	5,37	4,30	5,30	4,54
ROI (%)	21,12	45,98	39,48	11,15	8,31	7,65	10,80	9,23
Lekötött tőke hatékonysága	2,81	3,70	2,90	1,85	1,55	1,78	2,04	2,03
Nettó profithányad (%)	7,53	12,44	13,60	6,04	5,37	4,30	5,30	4,54
ROE (%)	6,30	11,35	12,71	10,13	8,70	8,13	10,15	7,30
Eszközök forgási sebessége	0,76	0,82	0,83	1,33	1,16	1,36	1,62	1,34
Nettó profithányad (%)	7,53	12,44	13,60	6,04	5,37	4,30	5,30	4,54
Részvénytőke szorzó	1,10	1,11	1,13	1,26	1,39	1,39	1,18	1,20

Forrás: Audi éves beszámolóí 2001–2016

A belső növekedési ráta az a növekedés, amelyet kizárólag a mérleg szerinti eredményből lehet realizálni (Chandra, 2011). Előnye, hogy az extern részvénykibocsátáshoz képest időt és költséget takarít meg a vállalkozás, illetve a tulajdonosok köre nem változik meg (Katits-Szalka, 2015).

A vizsgált időszak vonatkozásában – a 2012-es év kivételével – az Audi a belső forrásokra támaszkodva érte el a növekedését. A kezdeti időszakhoz képest 2013-tól jelentősen lelassult a növekedés üteme (7. táblázat). A fenntartható növekedési ráta olyan maximális növekedést jelent, amelyet a vállalat külső részvénytőke növelés és változatlan tőkestruktúra mellett képes fenntartani (Katits, 2007). A mutató-

szám változása megegyezik a belső növekedési rátáéval. A kezdeti 6 százalékpontos különbség a vizsgált időszak végére 1–2 százalékpont körülire csökkent.

7. táblázat: A növekedési ráták változása 2001 és 2016 között

Table 7 Growth rates of Audi between 2001 and 2016

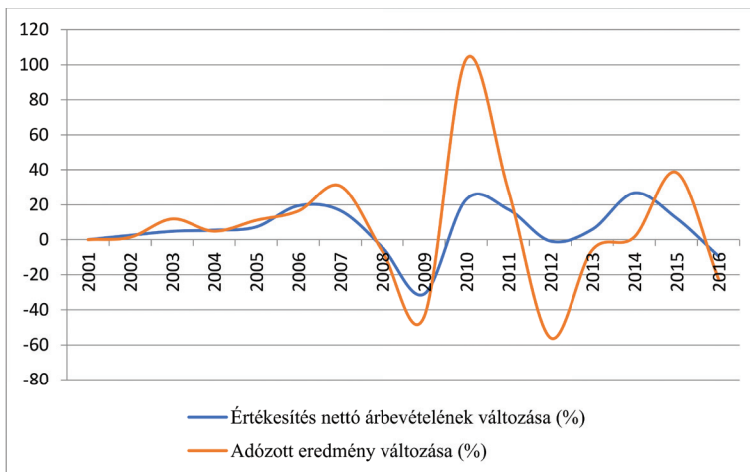
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Belső növekedési ráta (%)	15,99	14,06	13,57	12,44	12,46	12,87	14,58	12,08
Fenntartható növekedési ráta (%)	21,97	18,26	17,27	15,44	14,85	15,05	17,10	13,66
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Belső növekedési ráta (%)	6,09	11,43	12,68	0,00	6,65	5,99	9,39	6,48
Fenntartható növekedési ráta (%)	6,72	12,81	14,56	0,00	9,53	8,55	11,29	7,87

Forrás: Audi éves beszámolói 2001–2016

A vállalatok számára a folyamatos fejlődés és a növekedés elengedhetetlen a versenyelőny megtartása érdekében (Szalka et al., 2017). A vállalatok növekedési lehetőségét tekintve egyrészt beszélhetünk belső finanszírozásról, ami történhet a megtermelt források működésbe történő visszafordításával. Másrészt beszélhetünk külső finanszírozásról, amikor a felhasznált források kívülről érkeznek (Walter, 2013). A belső finanszírozás előnyének számít, hogy javíthatja a hatékonyságot a vállalkozásban az eszközök intenzív kihasználásával, valamint a külső forrás költségeit sem kell kifizetni (Béza et al., 2013). A magas nyereséggel rendelkező vállalatok könnyen tudnak további növekedéseket elérni belső forrásfelhasználás révén (Katits, 2007).

A vállalati növekedés jelzéseit az eredménykimutatás és a mérlegtételek alakulásának a függvényében vizsgáltuk (Katits, 2017). A belső növekedés finanszírozásának forrását képezheti az értékesítés nettó árbevétele és az adózott eredmény. Az Audi esetében az értékesítés nettó árbevétele döntő többségben az exportértékesítésből származik, a belföldi értékesítés nem számottevő. A vizsgált időszakban négy olyan év volt, amikor a vizsgált eredménykategória csökkent az előző évhez képest. 2008-ban és 2009-ben a gazdasági világválság hatására 4,34 illetve 31,01 százalékpontokkal csökkent az értékesítése. 2012-ben az autóiparban a válságot követő legnagyobb visszaesés következett be az európai piacokon, amely a vizsgált vállalatra is hatást gyakorolt, 0,84 százalékponttal esett vissza az értékesítés. 2016-ban pedig 9,4 százalékpontos csökkenést tapasztalhatunk, a vállalat nem tudta már a 2014–2015-ös években megfigyelhető növekedési ütemet folytatni. Ez többek között a modellváltás következményének tekinthető (<https://www.portfolio.hu/vallalatok/autopar/10-kal-csokkent-a-gyori-audi-arbevetele-tavaly.245545.html>) (7. ábra).

7. ábra: A belső növekedés finanszírozási forrásainak alakulása 2001 és 2016 között, %
 Figure 7 The analysis of financial resources in case of inner growth between 2001 and 2016, %

Forrás: Audi éves beszámolóí 2001–2016

Az adózott eredményt a vállalat a 2012-es év kivételével teljes egészében a profit visszatartására használta fel, azaz az eredménytartaléka folyamatosan növekedett. A növekedés üteme a gazdasági világválság kirobbanásáig emelkedett, ezt követően hektikusan változik.

A külső finanszírozási lehetőségek közül hosszú lejáratú kötelezettségekkel 2001 kivételével nem rendelkezett a vállalat, illetve beruházási hitelek sem vett igénybe. Elemzésünk a rövid lejáratú kötelezettségek (RLK) vizsgálatára terjed ki, amelyek egyrészt a likviditás szempontjából töltenek be fontos szerepet, másrészt a szállítókkal szembeni kifizetések rendezésének időtartamára utalnak.

Az RLK részaránya 2009-ig csökkent, azaz ebben az időszakban mérséklődött a külső finanszírozásban betöltött szerepe. Ezt követően jelentős növekedés történt, 2013–14-re a forrásoknak több, mint 22%-át tették ki. Majd újabb visszaesés következett. A szállítói tartozások rendezési ideje részben magyarázza ezt a tendenciát, a kezdeti 30,19 napos érték a 2003–2007-es időszakban 21–22 napra redukálódott. Összegzésképpen elmondható, hogy az Audi Hungaria Motor Kft. elsősorban belső finanszírozási forrásokat használ fel a növekedéshez.

2. ÖSSZEGZÉS

Az Audi győri leányvállalata jelentős szerepet játszik a helyi gazdasági életben, de távolról sem annyira domináns szereplő, mint a hasonló méretű települések (például Wolfsburg, Ingolstadt) jóval nagyobb telephelyekkel rendelkező vállalkozásai, vagy a kisebb települések hasonló méretű vállalkozásai. A helyi gazdasági élet nemcsak Győr városát, hanem a munkaerő ingázásával érintett környező településeket is jelenti. Bár a mélyebb elemzést bizonyos adatok elérhetősége korlátozza, a bemutatott adatokból is jól látszik, hogy az Audi nagyon stabil alapon álló, tendenciájában töretlenül növekvő, az autóipari termelés egyre szélesebb vertikumát megvalósító helyi gazdasági szereplő. A helyi önkormányzattal, társadalmi, oktatási és egyéb intézményekkel való viszonya is egyre sokszínűbb, kölcsönösen előnyös és gyümölcsöző együttműködések sokságát megalapozva.

A vállalkozás nemcsak azért sikeres, mert abszolút gazdasági súlya (például a foglalkoztatottak száma, befektetett tőke nagysága) növekszik, hanem a nyereségesség is nagyon magas szintű. Részleges megtorpanás csak a 2008 őszi kibontakozó világgazdasági válság és az egész autóipart érintő visszaeséskor következett be, amelyek hagyományos nagyvállalatok sokaságát roppantották meg vagy törölték el. Ennek kapcsán elég, ha csak az autóipari recesszió jól ismert detroit-i képeire utalunk.

A tanulmányban megvizsgáltuk a vállalat vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét a 2001 és 2016 közötti éves beszámolók alapján. A vizsgált mutatószámok alapján kijelenthető, hogy 2001 és 2008 között dinamikus fejlődött a vállalkozás, azonban a 2008-as válság a mutatókban is visszaesést okozott. A 2012-es nagy beruházások (új beruházások, új gyártási részlegek) hatásait is észleljük, valamint 2012 és 2016 között ingadozó teljesítmény figyelhető meg a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi mutatókban. A vállalkozás vagyona, vagyis mérlegfőösszegének értéke a vizsgált időszakban kezdetben erősen növekvő tendenciát mutatott, majd a 2012-es visszaesést követően ismét évről-évre emelkedik. A vállalkozás befektetett eszközeinek és forgóeszközeinek aránya 2001 és 2011 között a forgóeszközök túlsúlyát mutatta (átlagosan 63% a forgóeszközök javára), majd a 2012-es gyárbővítés után ez az arány megfordult. Kiemelnénk, hogy a vállalkozás K+F tevékenysége jelentős, 2013-tól több, mint egymilliárd euró értékű. Az Audi hatékonyságát vizsgálva megállapítottuk, hogy legnagyobb részben anyagjellegű ráfordítások (elsősorban alapanyagköltség) teszik ki a cég költségeinek nagy részét (80%), melyet a személyi jellegű ráfordítások követnek (12%). Az anyagköltségek súlyát továbbá jól mutatja, hogy a 12%-os személyi kiadások a több, mint tizenegyezer munkavállaló bérköltségét jelentik. A vállalkozás pénzügyi helyzete mind likviditás, mind tőkeerősség és eladósodottság szempontjából kedvező, főként belső finanszírozásra támaszkodik.

A fundamentális elemzés is alátámasztja, hogy még egy olyan nagy és stabil, tőkeerős, nemzetközi háttérrel rendelkező autóipari céget is megérintenek az olyan piaci hatások, és folyamatok, mint a 2008-as pénzügyi válság vagy

a jelenleg zajló automatizáció és az elektromos autók térhódítása. Azonban bizakodásra ad okot, hogy az Audi konszernen belül Győrben lesz az elektromos motorok gyártásának központja, 2018-ban indul az elektromos motorok gyártása, ami már a benzinmotoros autók utáni korszakra való felkészülést és a vállalkozás további hosszú távú győri terveit mutatja.

IRODALOMJEGYZÉK

- Adorján Cs.-Lukács J.-Róth J.-Veit J. (2003) *Számvitel és elemzés II/B. kötet - A beszámoló elemzése*. MKKOK Kft., Budapest.
- Alpek B. L.-Tésits R. (2017a) A munkaerőpiaci esélyhátrányok halmozódása és területi jellegzetességei Magyarországon. In: Ács K.-Bódog F.-Mechler M.-Mészáros O.-Pónusz R. (szerk.): *VI. Interdiszciplináris Doktorandusz Konferencia 2017 Tanulmánykötet = 6th Interdisciplinary Doctoral Conference 2017 Conference Book*. 20-39.
- Alpek B. L.-Tésits R. (2017b) Measuring regional differences in labour market sensitivity in Hungary. *Applied Spatial Analysis and Policy*, 10, 4, pp. 457-472.
- Béhm I.-Bárczi J.-Zéman Z. (2016) A vállalkozási teljesítmény mérésének mutatói és alkalmazásuk (I. rész). *Controller Info*, 4, 3, 27-36.
- Béza D.-Csákné Filep J.-Csapó K.-Csubák T. K.-Farkas Sz.-Szerb L. (2013) *Kisvállalkozások finanszírozása*. Perfekt Kiadó, Budapest.
- Chandra, P. (2011) *Financial Management*. Tata McGraw-Hill Education Private Limited, New Delhi.
- Czakó K. (2014) Az Audi Hungaria Motors Kft. hatása a helyi gazdasági folyamatokra. *Tér és Társadalom*, 28, 188-198.
- Dusek T.-Lukovics M. (2014) Az ELI és az ELI Science Park gazdasági hatásvizsgálata. *Területi Statisztika*, 54, 3, 202-219.
- Fekete D. (2014) Gazdaságfejlesztés az ingolstadtai járműipari központban. *Tér és Társadalom*, 28, 176-187.
- Honvári J. (2014) Bevezetés. In: Honvári J. (szerk.): *Győr fejlődésének mozgatórugói*. Universitas-Győr Nonprofit Kft, Győr. 7-20.
- Jakab P. (2014) Sikeres gazdasági modellváltások Győrött. In: Honvári J. (szerk.): *Győr fejlődésének mozgatórugói*. Universitas-Győr Nonprofit Kft, Győr. 140-157.
- Katits E. (2007) *A vállalati gazdálkodás alapjai*. Saldo, Budapest.
- Katits E.-Szalka É. (2015): *A magyar TOP100 pénzügyi elemzése 2008-2012 között, avagy a növekedési lehetőségek feltárása*. Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest.
- Katits E. (2017) *A vállalati (életciklus) pénzügyek*. Soproni Egyetem Kiadó.
- Koppány K. (2016) Gazdasági hatáselemzés a győri régióban: A SZEconomy portál és a GyőRIO modell. *Tér Gazdaság Ember*, 4, 2, 31-57.
- Koppány K. (2017) *Makrogazdasági és regionális hatáselemzés multiplikátor modellekkel*. Széchenyi István Egyetem, Győr
- Kovács G. (2014) A lokális források szerepe a helyi önkormányzatok finanszírozásában: Győr Megyei Jogú Város forrásbevonási stratégiájának elemzése. In: Dusek T. (szerk.): *A városi rendszer működése*. Universitas-Győr Nonprofit Kft, Győr. 28-44.
- Limpók V. (2014) A fiskális politika néhány vetülete, illetve jövőbeni kilátásai a Győri Járműipari Körzetben, különös tekintettel az Audi beruházásokra. In: Dusek T. (szerk.):

A városi rendszer működése. Universitas-Győr Nonprofit Kft, Győr. 12–27.

- Lukács E. (2005) *A transznacionális vállalatok és a munkaerőpiac kapcsolatai.* PhD értekezés, Budapesti Corvinus Egyetem, Budapest.
- Rechnitzer J. (2016) *A területi tőke a városfejlesztésben. A Győr-kód.* Dialóg Campus, Budapest-Pécs.
- Szalka É.-Patyi B.-Koltai J. P. (2017) Növekedési lehetőségek vizsgálata a legnagyobb élelmiszer-, dohányipari és mezőgazdasági cégek esetében (2007-2014). *Acta Agronomica Óváriensis*, 58, 1, 138–157.
- Vörös T.-Juhász M.-Koppány K. (2016) The Measurement of Indirect Effects in Project Appraisal. *Transportation Research Procedia*, 13, pp. 114–123.
- Walter Gy. (2013) *Vállalatfinanszírozás a gyakorlatban, lehetőségek és döntések a magyar piacon.* Alinea Kiadó, Budapest.

INTERNETES FORRÁSOK:

- <https://audi.hu/hu/karrier/felsofoku-vegzettsegu-vagyok/miert-erdemes/juttatasaink>
- <https://www.audi-mediacycenter.com/en/ingolstadt-195>
- <https://www.bizjournals.com/albany/news/2014/03/21/kodaks-rochester-ny-workforce-dips-below-2-500.html>
- <https://www.portfolio.hu/vallalatok/autoipar/10-kal-csokkent-a-gyori-audi-arbevelete-tavaly.245545.html>
- <https://www.volkswagenag.com>